

tárgy: szakmai beszámoló
a 3506/02119 azonosító szám alatt
nyilvántartott pályázathoz

A szalkszentmártoni kézművesség és paraszti kultúra eszközei kiállítás és pedagógiai program megvalósulásának szakmai beszámolója

A Szalkszentmártoni Petőfi Sándor Emlékiállítást 1972 óta várja látogatóit, mutatja be állandó kiállítás keretein belül értékeit. Egyrészt Petőfi Sándor és családja relikviáit, másrészt a 19. és 20. század tárgyi emlékeit, használati tárgyait. Az Emlékiállítást épületének falai között őrzött 18 eredeti relikvia mellett a kor használati tárgyait is megtaláljuk, ami remekül egészíti ki Petrovics István, Hruz Mária valamint Petőfi Sándor által használt eredeti tárgyak sorát és tölti meg az 1810-ben beálló vendégfogadónak épített patinás épület szobáit autentikus elemekkel.

A különböző kiszolgáló helyiségekben látható helytörténeti használati tárgyak bemutatásában segítséget nyújt a megvalósult pályázat. Az időszakos kiállítás koncentráltan ad helyet a faluban fellelhető tárgyi emlékek ismertetésére, hiszen az épület ivójában berendezett „Elődeink eszközei” című interaktív kiállítás eredeti helyszín a helytörténeti gyűjtemény bemutatására.

A „Szalkszentmártoni kézművesség és paraszti kultúra eszközei” kiállítás és pedagógiai program megvalósítására igényelt és megítélt támogatást a kiállítás installációs költségeire fordíthattuk és fordítottuk, hiszen az ivóban felállított vitrinek méltó helyet biztosítanak az eszközöknek.

A vitrineket asztalossal készítettük el, aki az állandó kiállítás egyik mintadarabjáról, egy közel száz éves konyhaszekrényről vett mintát. Követte annak anyagát, méreteit, formáját és díszítését. Egyedi, üveges tároló szekrények készültek a régi mintájára.

Az elkészített vitrineket helyükre állítottuk és kezdődhetett a berendezés. Több mint negyven tárgyat,- az előre megjelöltek alapján- prezentáltunk, melyek eddig katalogizált rendben egy padlásraktárban pihentek. A kiállított tárgyakat feliratoztuk és leírást készítettünk róluk, melyet elhelyeztünk a tárlat szerves részeként. Interaktívvá tettük azáltal, hogy a régi tárgyak mai megfelelőjét és a hozzá tartozó munkafolyamat nyomtatott színes képét laminálva egy asztalra helyeztük, ezáltal a játékos kedvű látogatók megkereshetik az új- régi és a régi- új párját.

A kiállítás megnyitását a 1948- as forradalom és szabadságharc ünnepére tettük, ahol a település megemlékezését követően átvonult az ünneplő gyülekezet a muzeális intézmény udvarára, ahol a kiállítás - ünnepi keretek között szerény és alkalomhoz illő vendéglátással- megnyitásra került.

A megnyitó beszédben az alábbi mondatok hangzottak el, ez a pár sor és üzenet jól megjeleníti a kiállítás terveit és céljait!

„Ha képzeletbeli tárlatvezetésre indulunk a házban, akkor az utcafronton elhelyezkedő volt bérlői szobában találunk egy kiegyenesített kaszát, amely a parasztság, jobbágyság fegyvere volt a harcokban. Egy szerszám, mely a fegyver szerepét töltött be a háborús időkben. Hagyományosan a kasza az ember egyik mindennapi tárgya. Egy eszköz a sok közül, és folytatható a sor: mángorló, csobolyó, töltike- töldöklő. Ezeket a régi szerszámokat, tárgyakat szeretné az ivóban felállított kiállítás bemutatni. Előrim: Elődeink eszközei címmel.

A cím magyarázatra szorul. Előrim: Elődeink Eszközei.

A cím második része érthető az elődök eszközeinek sora, de hogyan kapcsolódik be az előrim? Az előrim az irodalomban, a versek világában régiesen jelöli az alliterációt. Az alliteráció pedig ugye a szavak kezdetének, általában első betűjének egybecsengése: e e e. A címben megtaláljuk ezt, de a kiállítás tartalmában is megtalálhatjuk az egybecsengést, a párhuzamot a régi eszközök és ma használt hasonló célt szolgáló eszközök között. Gondoljunk akár egy kulacsra vagy egy molnárkocsira. Ezeket az azonosságokat és különbségeket keressük, mikor megtekintjük ezt az időszakos interaktív kiállítást, melyet a Nemzeti Kulturális Alap támogatott. Mitől interaktív? Például az eszközök mai megfelelőit képeken illusztrálva a teljesség igénye nélkül elhelyeztük az

ivóban és azok tárggyal való párosítása máris lehetőséget biztosít a játékos ismeretszerzésre.

És hogy azokat se hagyjuk ki a játékból akik ezen tárgyak eredetét és használatát még testközelből jól ismerik: őket arra kérjük mondják el nekünk történetüket, emléküket egy- egy eszközzől.

Amikor esténként az asszonyok csigatésztát készítettek vagy 200 zsák kukoricát hordtak be molnárkocsin. Hadd gyarapodjon az utókor ismerettel általuk. Mi ezt lejegyezzük és közzé tesszük. Várjuk, köszönjük.”

Ezen az alkalmon az esős idő ellenére is több mint százan voltak jelen. Az ünnep hetében pedig magas volt a látogatottsága az Emlékkiállításnak, hiszen március idusa „Petőfiéknél” nagy ünnep. Azóta az ide látogató gyermek és felnőtt csoportok mindegyike megtekintette az eszközziállítást, ami életkori sajátosságok figyelembe vételével mutattunk be, élve a pedagógiai módszerekkel.

Az Emlékkiállítás értékét csak növeli az időszakos eszközziállítás, önálló jegybevétellel nem számolhatunk.

A nyitva tartási időben érkező előre bejelentett különböző korú és létszámú csoportok és az egyéni látogatók mellett megmutathattuk kiállításunkat rendhagyó alkalmakon is. A Múzeumok Éjszakája rendezvényünket a népzene és néptánc jegyében rendeztünk, amikor is a látogatók előtt egész éjszaka nyitva állt a kiállítás, sőt az éjszakai lámpás tárlatvezetésnél más fényben is láthatták a falu ékszerdobozának rejtett kincseit.

Az első alkalommal- az Emlékkiállítás szervezésében- megrendezésre kerülő „Betyár tábor” lakói is találkozhattak a kiállítással. Frontális foglalkozást is szerveztünk vendég előadóval a kiállítás elemeinek - különös tekintettel a betyárvilágban is használt tárgyakra- bemutatására, hiszen a tábor elsődleges célkitűzése a hagyományőrzés volt. Ezen kívül több helyi napközis tábor táborozói is megtekinthették a tárgyakat a nyár folyamán.

A 2016/2017-es tanév indulásával párhuzamosan tervezzük az ivóban szabaduló szoba kialakítását, melynek fő kellékei is a kiállított tárgyak lesznek rejtélyes formában. Így még inkább megismerik „a szabadulásra váró emberek” a régiek mindennapi használati tárgyait.

A kiállítást eddigi látogatóinak száma megközelítőleg 800 fő volt, de reméljük még több embernek mutathatjuk meg a hajdani használati eszközöket.

Állandó és időszakos kiállításainkat és programjainkat új honlapunkon is népszerűsítjük. (www.petofiszalkon.hu) A világhálón keresztül az ország minden pontjára eljuthat az Emlékkiállítás híre. A kistérségi televízió pedig tudósított a támogatott program megnyitásáról és a múzeumok éjszakájáról is ahol kedvet kaphattak a környező település lakói is a tárlat megtekintéséhez. (www.7tv.hu)

Sok örömet leletük a kiállítás tervezésében és kivitelezésében. Új ismerettel gazdagodtunk és gazdagítottunk szűkebb és tágabb környezetünket is. Új ötleteket is „hozott a házhoz” az eszközkiállítás programja.

A hagyományőrzés a mi egyik legfontosabb feladatunk és ez a kiállítás is hozzájárult e nemes és feltétlenül szükséges feladat megvalósításához. Köszönet érte!

1. ábra: „Előrim: Elődeink eszközei” kiállítás

2. ábra: A kiállítás megnyitója

3. ábra: Látogató csoport játék közben

4. ábra: A kiállítás tárgyai közül néhány

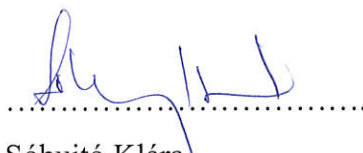

5. ábra: Betyár tábor; előadás a témában

A szakmai beszámolót készítette:

Sóbujtó Klára
múzeumpedagógus,
az Emlékkiállítás szakmai vezetője

Sóbujtó Klára
múzeumpedagógus

Káposztás Tibor
polgármester

Szalkszentmárton, 2016. július 25.